

A finn énekkar és a szegedi dalárdák együtt énekelték a magyar Hiszekegyet

Megható fogadtatásban részesítették csütörtökön délután a Szegedre érkezett
Laulu Michel énekkart

(A Délmagyarország munkatársától.) A finnek harmadik csoportja — az énekesek — a délutáni gyorsal érkeztek. A város és a dalárdák a finn énekesek tiszteletére nagyszabású és diszes fogadtatást rendeztek a pályaudvaron.

**Az összes szegedi dalárdák zászlóik
alatt vonultak ki a fogadtatásra,**

a perronon díszruhás rendőrök állottak sorfalat. A város képviselőiben dr. Pálffy József városi tanácsnok és viléz dr. Szabó Géza jelentek meg, az egyetem részéről dr. Kogutowitz Károly. A zenei köröket König Péter, dr. Kun Izidor, dr. Belle Ferenc képviselték. A Máv.-ot Homola Rezső felügyelő képviselte. Amint a finn énekesek kiléptek a kocsijukból, az egyesített dalárdák a Himnuszot énekelték el.

Dr. Pálffy József tanácsnok a város nevében üdvözölte a vendégeket és tolmácsolta Szeged örömét afelett, hogy viszonzni tudja azt a ragyogó vendégszeretetet, amiben a magyaroknak 1924-ben volt részük Finnországban.

— Ha a főváros ékes koronája az országnak — fejezte be dr. Pálffy József beszédét —, akkor Szeged Magyarország szívének lüktető ereje.

Sátelei volt finn közoktatásügyi miniszter, Finnország magyarországi főkonzulja, magyar nyelvű beszédben köszöntötte Szegedet, mint a délmagyar kultúra központját. Isten áldását kérte Szeged részére.

König Péter a zenei körök és dalárdák üdvözlését tolmácsolta.

A finn énekkar tagjai ezután a magyar dalárdák elé álltak és elénekelték a legszebb finn dalt, a *Suomen laulut*. Ebben a dalban a finn nemzet minden bánata, szenvedése kesereg és olyan mélységes zenekulturától áthatottan interpretálta a Laulu Michel, aminő énekkartól ritkán hallható. Karmagruz Väinö Rautavaara zeneigazgató abszolút zenei intelligenciával vezényelte kórusát. Ennek a kiváló kórusnak az elnöke Sieberg Artur tanár, aki az énekkart színlén elkísérte Szegedre.

A magyar Hiszekegy éneklése fejezte be a felejthetetlen fogadtatást. A finn énekkar tiszta magyar kiejtéssel énekelt együtt a szegedi dalárdákkal. Szem nem maradt szárazon...

Egyszerű hordárok, rendőrök, vasutasok törtek ki könnyekben. Ennél meghaladóbb, mélysebb és igazabb szívből jövő ünnepély még nem volt a Szeged állomásán.

SZABÓ LÁSZLÓ EMLÉKIRATAI

LXIV.

Szerepem a fiumei rezolúcióban

A „nemzeti ellenállás” egyik legfontosabb momentuma volt a magyar ellenzéki koalíciónak a horvát ellenzéki koalícióval való szövetsége. Ebben én is közreműködtem.

1905 szeptember végén vagy október elején dr. Majlaender fiumei orvostól arról értesültem, hogy a horvát ellenzéki politikusok nagyszabású értekezletet tartanak Fiumében, — célszerű volna, ha erre az alkalomra én is lemennék Fiuméba.

Mikor leérkeztem, legelőször is azt kérdeztem, hogy ki rendezi az értekezletet? Azt a feleletet kaptam, hogy Supilo Ferenc, a *Novi List* szerkesztője. Rögtön elmentem tehát a *Novi List* szerkesztőségébe, ahol Supilo egy magas fiatal embernek dr. Lorkovics zágrábi újságírónak a társaságában fogadott. A *Novi List* volt akkor a legnépszerűbb ellenzéki lap Horvátországban, Isztriában, Krajnában és Dalmáciában. Ez a lap csak azért jelent meg Fiumében, mert ott a magyar sajtótörvény volt érvényben s így a horvát országos kormány a magyar sajtószabadság sérelme nélkül mit sem tehetett a magyar területen megjelent újság ellen. Supilo akkoriban harminc év körüli fiatalember volt. Albán származású raguzai fiú volt, akit kicsaptak a raguzai gimnáziumból, mert egyszer Ferenc Ferdinánd főherceg ellen tüntetett. Akkor Olaszországba szökött és ott lett újságíró; Fiuméba nem sokkal előbb került, mint 1904-ben. Igen kiváló képességei voltak, különösen a politika terén bámultam nagy tájékozottságát és kombináló képességét. Pár perc alatt jó barátok lettünk. Dr. Lorkovics nem volt kiváló egyéniség; folyton valami »haladópartot« emlegette, melynek ő az elnöke, de én inkább azt sejtettem, hogy ő a radikális gondolkodású szabadságkímélő ifjúságnak a vezére Horvát-

országban. Nem vettem észre, hogy az ő jelentőségét Supilo tulbecsülte volna.

Künn zuhogott az eső és így a szerkesztőségben éjfélig elbeszélgettünk. Supilo elmondta, hogy a következő napon az összes horvát, szlovén és dalmát ellenzéki pártokat egy koalícióban fogja egyesíteni, már itt van a városban minden ellenzéki képviselő. Nem volna-e célszerű megvitatni, hogy vajjon a horvát ellenzéki koalíció nem egyezhetne-e meg a magyar ellenzéki koalícióval bizonyos együttműködésre nézve? A dolog jelentőségét azonnal átláttam és azt feleltem, hogy erről bizony jó volna beszélgetni. Éjfélután egy órákor már együtt is ült a konferencia az Európa-szállóban, az én szobámban. Kivülem jelen volt Supilo, dr. Minich, valamelyik dalmát város polgármestere és dr. Trumbics spálatói közjegyző. Kérésükre elmagyaráztam nekik, hogy mi a valóságos helyzet a magyar politikában, milyen az ellenzéki koalíció helyzete és hogy a magyar közvéleménynek mi az álláspontja a horvátokkal szemben? A horvát urak is elmondták a nézetiket és reggel felé megszövegeztünk egy nyilatkozatot, amely szerint a horvát ellenzéki pártok óhajják az egész magyar nemzetet képviselő ellenzéki koalícióval a barátságos együttműködést, amittől a két nemzet között fennálló félreértések kiküszöbölését remélik. Ezt a »rezolúciót« a horvát, szlovén és dalmát képviselők egyhangulag el is fogadták; gondolom, csak ketten szóltak föl ellene: Ivcsics udvari tanácsos és egy Bianchini nevű katolikus pap, akik mindketlen képviselők voltak a Reichsratban, — de a határozathoz ők is hozzájárultak.

Itt nincs hely arra, hogy reprodukáljam a részleteket, melyeket ugyis közzétettem már

Liebmann

látyszerész-szaküzlet

Kelemen-uca Ha-Ha mellett

15

ZEISS KÜLÖNLEGESSÉGEK

máshol, csak azt említem meg, hogy a Fejérváry-kormány csak elkésve értesült az egész konferenciáról, amikor én este hat órákor elindultam Fiuméből Budapestre a kész eredményekkel, az nap este érkezett Kovácsics István horvát miniszter Fiuméba, hogy a tervezett koalíciót meghiusítsa. Természetesen már senkit sem talált Fiumében.

Amikor a horvát koalíció megalakulását és a rezolúció szövegét közzétettem a Budapesti Hírlapban, a függetlenségipártban néhány előkelő ur már majdnem egymás szakállába kapott, mert mindenki azzal dicsekedett, hogy a rezolúció az ő műve volt. Futottak is le Fiuméba »tárgyalni«, de már nem volt kivel? Néhány nap múlva feljött Budapestre Supilo is, aki nagyon elszontyolodva közölte velem, hogy Apponyi ugyan el van ragadtatva a rezolúciótól, de ő (Supilo) azt sejt, hogy Apponyi bizalmatlan, Kossuth pedig fél.

— Kértem az urakat, — mondotta Supilo, hogy jöjjenek le egy szűkebbkörű konferenciára Fiuméba, de Kossuth rögtön közbevágott, hogy ez lehetetlen, mert ő nem engedi, hogy letartóztassák konspirálás ürügye alatt, legfőkébb semleges területen, künn a tengeren lehetne tanácskozni valami hajón...

Ez a konferencia sohasem jött létre, de nem is volt rá szükség, mert Bécs előtt már eléggé demonstrálva volt, hogy a horvát ellenzék a magyar ellenzékkel kész támogatni.

Nekem azonban némi kétségeim voltak az iránt, hogy vajon Supilo valóban a horvát nemzet vezérének tekinthető-e? Ezt meg is mondtam neki s a következő választ kaptam tőle:

— Barátom, az egész Horvátországban mindenki tudja, hogy nekem csak egy nadrágom van és habozás nélkül vállalom még az akasztófát is, ha népemnek használok vele.

A lepuritánabb emberek egyike volt, de nem volt rajongó, — számíva csinált politikát. Egy év múlva, amikor már képviselő volt úgy a horvát, mint a magyar országgyűlésben, egyszer levelet kaptam tőle: »Vasárnap este együtt vacsorálunk a Kaizeróban (Hotel Kaiser und König Franz Joseph, Zágrábban az Illicán) és másnap valami érdekeseget láthatsz, amit a te tájékoztatásodra rendezek«. Lementem Zágrábba, megettük a vacsorát is, de Supilo nem mondta meg, mi készül? Másnap általános sztrájk volt Horvátországban (meg kell említenem, hogy Supilo nem volt szocialista) s a Szent Márk-téren az ország minden részéből külön vonatokon erre az alkalomra összegyűlt több mint száz-ezer ember egétszázalékos zsidózással elvonult Supilo előtt, aki mellett egvedül én álltam. És amikor bementünk az országgyűlés termébe, mindenki felállt és percekig tapsolva ünnepelte Supilot, aki nagy, lomha testével, gyűrött ruhájában úgy állott ott, mint egy fáradt hordár, amikor odasugla nekem:

— Erre az ünnepélyes alkalomra ugyan jobb ruhát is vehettem volna magamra, de mit csináljak, ha nincsen?

Az 1906-iki választáson a 80 horvát kerület közül Supilo koalíciója meghódított, ha jól emlékszem 72-t s a magyar országgyűlésbe delegált negyven horvát politikus és három főrend mindenike Supilo koalíciójából került ki, azzal az utasítással, hogy »a magyarokkal kell tartani«. Ez a barátság persze nem sokáig tartott. Hogy miért vesztünk megint össze?

**ZORO-HURU A két horgászbolond
REGINÁLD DENNY-vel Megnősülök**

Szombaton, vasárnap a Belvárosban. Nyári helyiség telefonszáma 16-33.

8 felvonásban és
7 felvonásban.

**Madge Bellámy . Csókos lány
Sally Phipps . Szerelmes gimnazista**

Szombaton és vasárnap a Korzóban.

7 felvonásban és
7 felvonásban.